

NJEMAČKI JEZIK

Uvod

1. Ciljevi	3
2. Spisak tematskih cjelina predmetnih sadržaja.....	3
3. Ishodi učenja	5
4. Struktura ispita.....	8
6. Opis bodovanja	11
7. Primjeri zadataka s detaljnim pojašnjenjem	11
8. Priprema za ispit.....	21

Uvod

Maturalski/završni ispit u srednjim školama TK (gimnazije, tehničke, umjetničke, vjerske i stručne škole) proizilazi iz obaveze regulisane u članu 89. Zakona o srednjem obrazovanju i odgoju ("Službene novine TK" broj 17/2011). Metodologija planiranja, organizacije i implementacije maturalskog/završnog ispita je detaljnije definisana u Pravilniku o polaganju maturalskog ispita u gimnaziji, tehničkoj i umjetničkoj srednjoj školi na području tuzlanskog kantona ("Službene novine TK" broj /19).

Njemački jezik kao prvi strani jezik je obavezan predmet u okviru integralnog testa na nižem nivou. Pored ovog testa učenici koji imaju njemački jezik kao izborni predmet će polagati i ispit na višem nivou.

Ispitni katalog za eksternu mature iz njemačkog jezika u srednjim školama TK je temeljni dokument ispita kojim se jasno opisuje što će se i kako ispitivati na eksternoj maturi iz ovoga predmeta na višem i osnovnom nivou. Predmet njemački jezik se polaže kao jedan od općeobrazovnih predmeta.

Ispitni katalog sadrži sve potrebne informacije i detaljna pojašnjenja o obliku i sadržaju ispita. Njime se jasno određuje što se od učenika očekuje na ispitu iz predmeta njemački jezik u okviru integralnog testa i na ispitu na višem nivou.

Osnovni nivo iz njemačkog jezika u okviru integralnog testa se temelji na presjeku obrađenih sadržaja i tematike u svim srednjim školama u prva dva razreda.

Viši nivo ispita iz njemačkog jezika se zasniva na zajedničkim sadržajima koji su obrađeni u svim srednjim školama u svim razredima.

Svi sadržaji na ispitu iz njemačkog jezika su grupisani u tri područja na nivou za integralni test i 4 područja na višem nivou. Obrazovni ishodi su definisani na tri nivoa za svako područje.

Poglavlja koja su naznačena u ovom katalogu su:

1. Ciljevi
2. Spisak tematskih cjelina predmetnih sadržaja
3. Ishodi učenja
4. Struktura ispita
5. Tehnički opis ispita
6. Opis bodovanja
7. Primjeri zadataka s detaljnim pojašnjenjem
8. Priprema za ispit.

U prvom poglavlju su navedeni ciljevi koji se trebaju ispuniti kroz odabir zadataka za testiranje odnosno ključna znanja i vještine koje se ispituju ovim ispitom. U drugom poglavlju su navedene tematske cjeline koje će biti relevantne pri pripremi i izradi testa. Pored tematskih cjelina naveden je i vokabular koji prati svaku tematiku i jezičke cjeline koje se obrađuju za ispit.

Treće poglavlje se bavi ishodima učenja, odnosno indikatorima znanja koje učenik treba imati za polaganje ovog ispita. Ishodi učenja su urađeni na osnovu CEFR ishoda, čime je učenicima i profesorima detaljnije pojašnjena struktura ispita.

Četvrto, peto i šesto poglavlje odgovaraju na pitanje *kako se ispituje*, a u njima je pojašnjena struktura i oblik ispita, vrste zadataka te način provedbe i vrjednovanja pojedinih zadataka i ispitnih cjelina.

1. Ciljevi

Ciljevi mature, prema Pravilniku o polaganju matirskog/završnog ispita su:

- a) provjera dostignutog nivoa ishoda učenja u skladu sa nastavnim planom i programom gimnazija, srednjih tehničkih i umjetničkih škola;
- b) stvaranje pretpostavki za nastavak obrazovanja (član 2).

U eksternoj maturi svi učenici, koji završavaju srednju školu, polažu isti test. S obzirom na složenost i šarolikost u nastavnim planovima i programima, koja se ogleda u:

- Zastupljenosti nastave njemačkog jezika po 2, 3 ili 4 časa sedmično,
- Nastava zasnovana na EU WET programima,
- Nastava zasnovana na ishodima učenja, itd.,

bilo je neophodno odrediti presjek nastavnih sadržaja koje svi učenici izučavaju u svim razredima, naročito u prva dva razreda što treba biti osnova za kreiranje integralnog testa, sa nižim nivoom zahtjeva.

Opći cilj ispita jeste provjera u kojoj mjeri učenici vladaju njemačkim jezikom u komunikaciji, čitanju i korištenju njemačkog jezika u različitim situacijama.

2. Spisak tematskih cjelina predmetnih sadržaja

Integralni ispit

1. Porodica , životna dob i faze života
2. Škola
3. Slobodno vrijeme i savremeni mediji
4. Zdravlje i hrana
5. Države, nacionalnosti, jezici
6. Zanimanja
7. Okoliš (vrijeme, godišnja doba, vremenske prilike)
8. Prijateljstvo i osjećanja
9. Sport (vrste sportova)
10. Stanovanje (vrste soba, namještaj)

JEZIČKI SADRŽAJI

- a) lične, prisvojne zamjenice (nom., dat., akk.)
- b) određeni član u nominativu, dativu i akuzativu

- c) neodređeni član u nominativu, dativu i akuzativu
- d) negacija *kein* u nominativu, dativu i akuzativu
- e) konjugacija pravilnih i nepravilnih glagola
- f) glagolska vremena prezent, preterit pomoćnih i modalnih glagola, perfekt
- g) modalni glagoli u prezentu I preteritu
- h) imperativ
- i) komparacija pridjeva
- j) deklinacija pridjeva (sva tri oblika)
- k) konjunktiv preterita modalnih i pomoćnih glagola
- l) kondicional I
- m) prijedlozi sa dativom i akuzativom
- n) zavisne rečenice (*dass, weil, wenn, als*)

Ispit višeg nivoa

TEMATSKJE CJELINE (Napomena: Tematske cjeline koje su uključene u test višeg nivoa uključuju i cjeline iz integralnog ako one nisu ovdje navedene):

1. Porodica , životna dob i faze života
2. Škola
3. Slobodn vrijeme i savremeni mediji
4. Zdravlje i hrana
5. Države, nacionalnosti, jezici
6. Zanimanja
7. Okoliš (vrijeme, godišnja doba, vremenske prilike)
8. Prijateljstvo i osjećanja
9. Sport (vrste sportova)
10. Stanovanje (vrste soba, namještaj)

JEZIČKE CJELINE (cjeline sa ispita višeg nivoa uključuju sve cjeline iz integralnog ispita i cjeline koje slijede)

- a) lične, prisvojne, pokazne, neodređene, povratne zamjenice (deklinacija)
- b) određeni član u nominativu, dativu i akuzativu
- c) neodređeni član u nominativu, dativu i akuzativu
- d) negacija *kein* u nominativu, dativu i akuzativu
- e) konjugacija pravilnih i nepravilnih glagola
- f) glagolska vremena prezent, preterit, perfekt, pluskvamperfekt, futur
- g) modalni glagoli u prezentu, preteritu i perfektu
- h) imperativ
- i) komparacija pridjeva
- j) deklinacija pridjeva (sva tri oblika)
- k) konjunktiv preterita modalnih i pomoćnih glagola
- l) kondicional I
- m) povratni glagoli
- n) prijedlozi sa dativom
- o) prijedlozi sa akuzativom

- p) prijedlozi sa dativom i akuzativom
- q) zavisne rečenice (*dass, weil, da, ob, wenn, als, als ob, so dass, nachdem, während, bis, bevor, seit, seitdem, indem, anstatt, wenn/falls, obwohl, je... desto, damit, solange, sobald, sooft, statt dass, ohne dass*)
- r) infinitivne konstrukcije
- s) partizip I i II u funkciji atributa
- t) pasiv prezenta, preterita i perfekta
- u) glagol *lassen*
- v) rekcije glagola

3. Ishodi učenja

Integralni ispit

PREDMET	NJEMAČKI JEZIK		
OBLASTI	ISHODI UČENJA PO NIVOIMA		
	NIŽI – A1	SREDNJI – A2	VIŠI – B1
PRVA OBLAST - gramatika	Prepoznaje jednostavne jezičke strukture, proste i složene rečenice jednostavnog gramatičkog oblika.	Koristi jednostavne jezičke strukture pri čemu ispravno koristi pravopisna i interpunkcijska pravila.	Razlikuje jezičke strukture i zakonitosti u upotrebi rečeničnih i tekstualnih cjelina. Bira jezičke strukture sastavljajući duže povezane rečenice i jednostavne tekstove standardnih modela.
DRUGA OBLAST - vokabular	Prepoznaje i koristi nove riječi i jezičke strukture u jedostavnim svakodnevnim situacijama.	Koristi i kombinuje nove riječi i jezičke strukture u jedostavnim svakodnevnim situacijama.	Razumije i koristi složeniji leksički fond vezan za svakodnevne situacije.
TREĆA OBLAST - čitanje i razumijevanje	Čita tekstualne cjeline o svakodnevnim temama, povezuje informacije iz različitih sadržaja i izvora.	Čita tekstove o praktičnim i značajnim situacijama iz života, povezuje informacije iz različitih izvora i donosi zaključke.	Čita stručne apstraktne tekstove iz različitih izvora, procjenjuje složene informacije i sadržaje, oblikuje mišljenje i zauzima stavove.

Ispit višeg nivoa

PREDMET		NJEMAČKI JEZIK		
		ISHODI UČENJA PO NIVOIMA		
		NIŽI – B1	SREDNJI – B2.1	VIŠI – B2.2
PRVI DIO	Slušanje i razumijevanje	<p>Koristi intonaciju, kontekst i vlastito iskustvo kako bi lakše razumio duži slušani sadržaj o opštim i/ili stručnim temama. Pokazuje razumijevanje dužih sadržaja opšte i/ili stručne tematike izgovorenih polako na jednoj od standardnih varijanti. Provjerava i koriguje vlastito razumijevanje nešto složenijeg slušanog sadržaja koristeći stečena znanja o jezičnim zakonitostima i strukturama.</p>	<p>Pokazuje razumijevanje dužih sadržaja opšte i/ili stručne tematike koji su izgovoreni brzinom svojstvenoj izvornim govornicima na jednoj od standardnih varijanti. Koristi stečena znanja o stranoj kulturi i jeziku (intonacija, pauze, ritam, emocije izražene u tekstu, upotreba glagolskih vremena) kako bi razumio duži slušani sadržaj o opštim i stručnim temama.</p>	<p>Pokazuje razumijevanje dužih sadržaja o poznatim i nepoznatim temama izgovorenih brzinom svojstvenoj izvornim govornicima na jednoj od standardnih varijanti kao i suštine sadržaja izgovorenog na jednom od dijalekata. Koristi stečena znanja o stranoj kulturi i jeziku (intonacija, pauze, ritam, obrasci ponašanja, formalni/neformalni jezik, akcent, upotreba glagolskih vremena) kako bi razumio duži slušani sadržaj o poznatim i nepoznatim temama. Koristi stečena znanja o jezičnim zakonitostima i strukturama i selektuje informacije koje su mu potrebne za razumijevanje složenijih slušanih sadržaja.</p>

DRUGI DIO	Čitanje i razumijevanje	Čita tekstove o praktičnim i značajnim situacijama iz života i struke, povezuje informacije iz različitih izvora i donosi zaključke. Čita i pokazuje razumijevanje jednostavnih tekstova konkretnog sadržaja o uobičajenim temama i pronalazi konkretne informacije. Čita i razumije, čak i bez pripreme, duže tekstove koji se tiču praktičnih i važnih strana života.	Čita i pokazuje razumijevanje i procjenjuje glavne ideje kratkih tekstova. Čita i razumije nekoliko stranica teksta koji obrađuju stručne i povremeno apstraktne teme (novinske članke, specijalizirane članke iz svoje struke, izvještaje i detaljna uputstva, književne tekstove).	Samostalno čita i razumije duge i složene tekstove višestruke namjene i iz različitih područja (novine, časopise, književne i naučne tekstove) koji mu mogu biti djelimično poznati ili nepoznati. Kritički procjenjuje sadržaj složenijih i povremeno apstraktnih tekstova te objedinjuje i tumači dobivene informacije i na temelju njih samostalno zaključuje. U svrhu razumijevanja različitih vrsta tekstova o poznatim i nepoznatim temama koristi različite strategije u tumačenju nepoznatih riječi.
		B1	B2.1	B2.2
TREĆI DIO	Gramatika	Analizira zavisne i nezavisne rečenice i složene gramatičke oblike. Primjenjuje pravilne gramatičke oblike i strukture	Upoređuje i klasificira raznolike rečenične strukture koje sadrže različite vrste fraza i zavisnih rečenica te složene gramatičke oblike. Može prepoznati morfološke strukture	Analizira i raščlanjuje tekstove sa složenim rečeničnim strukturama i složenim gramatičkim oblicima, uključujući npr. umetnute zavisne rečenice i elipsu.

	Vokabular	Istražuje riječi i izraze i tumači jezičke strukture i zakonitosti u općim i stručnim sadržajima Provjerava i koriguje vlastito razumijevanje nešto složenijeg slušanog sadržaja koristeći stečena znanja o jezičnim zakonitostima i strukturama. Primjenjuje elementarnu leksiku i koristi ograničen broj stručnih termina.	U svrhu razumijevanja različitih vrsta tekstova i kraćih sadržaja o poznatim i nepoznatim temama koristi različite strategije nakon čitanja i analize, te različite strategije u tumačenju nepoznatih riječi. Upoređuje i klasificira raznolike rečenične strukture koje sadrže različite vrste fraza i zavisnih rečenica te složene gramatičke oblike, identifikujući vokabular na taj način.	Utvrđuje značenja nepoznatih i višeznačnih riječi i izraza praveći izbor između više strategija, te identificira i ispravno koristi obrasce promjena riječi koji označavaju različita značenja ili vrste riječi. Usvaja i ispravno koristi riječi i izraze iz opšteg akademskog i specijaliziranog konteksta, pokazuje neovisnost u obogaćivanju vokabulara riječima ili izrazima važnim za razumijevanje ili izražavanje, uključujući idiome i kolokvijalne izraze.
--	-----------	--	---	---

4. Struktura ispita

4.1. Struktura ispita iz njemačkog jezika u okviru integralnog testa

Ispit iz njemačkog jezika se sastoji iz 14 zadataka i to:

- Gramatika – 5 pitanja (1 niži nivo, 2 srednji nivo i 1 viši nivo)
- Vokabular - 5 pitanja (2 niži nivo, 2 srednji nivo i 1 viši nivo)
- Čitanje - 1 kratki tekst sa ukupno 4 pitanja (2 niži nivo, 1 srednji nivo i 1 viši nivo)

	Niži nivo	Srednji nivo	Viši nivo
Gramatika	A1	A2	B1
Vokabular	A1	A2	B1
Čitanje i razumijevanje	A2	B1	B2

4.2. Struktura ispita iz njemačkog jezika na višem nivou

Ispit iz njemačkog jezika se sastoji iz tri dijela i to:

Prvi dio: Slušanje (jedan zadatak slušanja, pet odgovora raspoređenih na tri nivoa)

Drugi dio: Čitanje sa razumijevanjem (2-3 teksta u zavisnosti od nivoa)

Treći nivo: Gramatika i vokabular (24 zadatka, svaki nivo po 8 zadataka; 8 zadataka vokabulara na nižem nivou, tekst sa odabirom riječi koje nedostaju – praktična upotreba jezika i tekst sa unošenjem riječi koje nedostaju u pravilnom obliku)

Dio	Područje	Niži nivo	Srednji nivo	Viši nivo
Prvi dio	Slušanje i razumijevanje	B1	B2.1	B2.2
Drugi dio	Čitanje i razumijevanje	B1	B2.1	B2.2
Treći dio	Gramatika	B1	B2.1	B2.2
	Vokabular	B1	B2.1	B2.2

5. Tehnički opis ispita

Ispit iz njemačkog jezika je pismeni. U testu na višem nivou se rješavaju i zadaci iz slušanja. Nakon ili tokom slušanja audio zapisa učenici zaokružuju tačne odgovore na ponuđena pitanja.

Integralni ispit

Područje	Sadržaj	Tip zadatka	Udio u testu
1 gramatika	5 zadataka Izdvojene rečenice sa zadacima primjene, prepoznavanja, razlikovanja i analize.	Višestruki izbor	36%

2 vokabular	5 zadataka Izdvojene rečenice sa zadacima primjene, prepoznavanja, razlikovanja i analize.	Višestruki izbor	36%
3 čitanje i razumijevanje	1 tekst (4 pitanja) Pitanja o tekstu (traženje specifičnih informacija, analiza)	Višestruki izbor ili odgovori sa da/ne, tačno/netačno	28 %

Ispit Višeg nivoa

Dio	Područje	Sadržaj	Tip zadatka	Udio
Prvi dio	Slušanje i razumijevanje	1 zadatak slušanja sa 5 odgovora (A2-2 zadatak; B1-2 zadatak; B2- 1 zadatak)—20 bodova	Višestruki izbor	20%
Drugi dio	Čitanje i razumijevanje	2-3 zadatka čitanja u zavisnosti od nivoa i dužine teksta, ukupno 30 bodova	Višestruki izbor	30%
Treći dio	Gramatika	24 zadatka Izdvojene rečenice sa zadacima primjene, prepoznavanja, razlikovanja i analize.	Višestruki izbor	24%
	Vokabular	Rečenice sa zadacima primjene, prepoznavanja, razlikovanja i analize.	Višestruki izbor Popunjavanje	26%

		(Sprachbausteine, Wortbildung, Welches Wort passt/passt nicht)		
--	--	---	--	--

5.1. Trajanje ispita

Integralni test i test iz njemačkog jezika na višem nivou se radi najviše 180 minuta.

6. Opis bodovanja

6.1. Vrednovanje testa

Svaki tačno zaokruženi odgovor nosi po 1 bod ili 7,1%, odnosno 0,14% od ukupnog udjela u integralnom ispitu.

Ukupan broj bodova u testu višeg nivoa je 100. Svaki tačan odgovor na bilo koje pitanje u tekstu, odnosno svaka tačno unesena riječ ili izraz nosi po 1 bod, odnosno 1% od ukupnog udjela u ispitu višeg nivoa.

7. Primjeri zadataka s detaljnim pojašnjenjem

7.1. Integralni ispit

Kreuz die richtige Antwort an!

1. Ich _____ einen Bruder haben.
 - a) wille
 - b) willst
 - c) will
 - d) wolle

2. Mein Freund geht jeden Tag _____ die Schule.
 - a) an
 - b) in
 - c) auf
 - d) aus

3. Mein Bruder _____ nicht schwimmen, aber er hat es gelernt.
 - a) konnte
 - b) musste
 - c) durfte
 - d) sollte

4. Meine Mutter _____ nur gesundes Essen _____.
 - a) ist gekocht
 - b) hat gekochen
 - c) ist gekochen

- d) hat gekocht
5. Die Schüler _____ mit dem Zug nach Paris _____.
- sind gefahren
 - haben gefahrt
 - gefahren haben
 - gefahren sind
6. Was machst du? Ich spiele
- Hausaufgaben
 - Gitarre
 - Sport
 - Telefon
7. Wir leben in der ...
- Deutschland
 - Schweiz
 - Bosnien
 - Slowenien
8. Fußball ist ein...
- Mannschaftssport
 - Einzel sport
 - Wassersport
 - Extremsport
9. Medien sind
- Heft, Bleistift, Spitzer
 - Zeitung, Zeitschrift, Fernsehen
 - Ball, Schläger, Schwimmbrille
 - Tisch, Stuhl, Schrank
10. Die drei deutschsprachigen Länder sind
- Deutschland, Österreich und die Schweiz
 - Deutschland, Wien und die Schweiz
 - Deutschland, Österreich und Bern
 - Deutschland, die Schweiz und die Niederlande
11. Alle Schüler eines Gymnasiums in Berlin waren für das Experiment der Zeitung „Tagesspiegel“, bei dem die Schüler von Mai bis Juli Schuluniformen tragen mussten. Die Zeitung zahlte die Kleidung.
- | | |
|--|---------|
| 1. War das Gymnasium in Bonn? | Ja/Nein |
| 2. Hat die Zeitung ein Experiment gemacht? | Ja/Nein |
| 3. Mussten die Lehrer Schuluniformen tragen? | Ja/Nein |
| 4. Hat die Schule Schuluniformen bezahlt? | Ja/Nein |

7.2. Ispit višeg nivoa

Prvi dio - slušanje

(B1 – niži nivo)

Hörverstehen (B1)

Du hörst nun fünf kurze Texte. Dazu sollst du fünf Aufgaben lösen. Du hörst diese Texte zweimal.

1. Die Sprecherin muss im Haushalt fast alles alleine machen. Ja Nein
2. Der Sprecher wäscht das Geschirr und die Wäsche. Ja Nein
3. Die Sprecherin.....
 - a) ist berufstätig.
 - b) kümmert sich um den Haushalt und die Kinder.
 - c) ist berufstätig und kümmert sich um den Haushalt.
4. Der Sprecher teilt sich mit seiner Partnerin
 - a) die Arbeit je nach Situation auf.
 - b) nie die Arbeit auf.
 - c) den Garten.
5. Die Sprecherin ist empört darüber, dass ihr Mann _____...

TRANSKRIPT DES HÖRTEXTES

Hörverstehen, Teil 1 (B1)

Wir beschäftigen uns heute mit der Frage „Gleichberechtigung im Haushalt“ und konfrontierten über 50 verheiratete Paare mit der Frage: „Wie teilen Sie sich die Arbeit im Haushalt?“ Hören Sie dazu einige Stellungnahmen: 1 Na, eigentlich mach alles ich, ich bin zu Haus, daher koch ich, ich wasch ab, ich bügeln, ich versorge das Kind, na ja mein Mann macht vielleicht den Abwasch und den Garten – für den ist er zuständig und einkaufen gehn wir beide. 2 Wo ich im Haushalt helfe, ach Gott kochen kochen tu immer ich, das macht mir großen Spaß. Dafür wäscht meine Frau eben ab ähm ... Wäsche waschen mach ich nicht so gerne das macht sie, dafür geh ich immer gerne einkaufen und Garten, Blumengießen, dass ich ein bisschen aus dem Haus rauskomme. 3 Tja, bei uns ist das so, mein Mann ist voll berufstätig, ich bin zu Hause mit unseren zwei kleinen Kindern, 3 und 5 Jahre alt, tja, und dann schaut's so aus, dass ich koche, abwasche, ähm, aufräumen, das muss auch ich machen, vor allem die Kinderzimmer schauen ja wirklich immer schrecklich aus. Wäschewaschen mach auch ich, ebenso das Bügeln. Das Einkaufen übernimmt er, putzen tu ich und im Sommer betreut er den Garten und gießt die Blumen, denn Gartenarbeit ist etwas, das kann ich nicht, das mag ich nicht. 4 Puh, wissen Sie, bei uns ist das eigentlich ganz unterschiedlich, das hängt von der Situation ab. Meistens koche ich und gehe auch einkaufen, während meine Partnerin sich eher mit Aufräumen und Abwaschen beschäftigt. Äh, die Wäsche, die teilen wir uns und, äh, Garten haben wir keinen, daher fällt das weg. 5 Also mein Mann, der ist ziemlich faul, der macht überhaupt nur, was ihm Spaß macht. Einkaufen geht er ja – aber er hält sich nicht an die Liste, die ich ihm aufschreibe, er kauft immer irgendwas, meistens zu teure Sachen. Ab und zu kocht er, aber das Abwaschen überlässt er mir, na, aufräumen tut er sowieso nicht, die Wäsche schmeißt er einfach ins Eck,

das ist meine Sache, von Putzen kann keine Rede sein, also und um den Garten kümmert sich bei uns eigentlich überhaupt keiner – der verwildert.

Drugi dio - čitanje sa razumijevanjem

Lies die Texte und löse die Aufgaben unter den Texten. Jede Antwort wird mit 2 Punkten bewertet. Übertrage anschließend die Lösungen auf den Antwortbogen.

Text 1 (Niveau B1): Fast Food – Besser als sein Ruf?

Fast Food – Besser als sein Ruf? Einem Gerücht zufolge soll der Apfel, den Eva Adam reichte, das erste Fast Food der Geschichte sein. Vielleicht hat der schnelle Imbiss deshalb bis heute einen schlechten Ruf. Wer 1378 in der Wurstküche an der berühmten Regensburger Donaubrücke etwas zu Essen bestellte, zählte zu den ersten Fast-Foodkunden Deutschlands. Die Wurstküche existiert dort noch heute und gilt als eine der ältesten Imbissbuden der Welt. Fast Food hat sich überall dort etabliert, wo Arbeiter und Reisende fern vom heimischen Herd auf schnelle und kostengünstige Verpflegung angewiesen sind. Erst in jüngster Vergangenheit ist Fast Food ein Massenphänomen geworden und hat in vielen Familien das gemeinsame Mittagessen in den Hintergrund gedrängt. Auch der klassische Drei-Mahlzeiten-Takt aus Frühstück, Mittagessen und Abendbrot spielt bei vielen Menschen keine große Rolle mehr. Schule und Beruf diktieren andere Rhythmen. Klassische Fast-Food-Gerichte zeichnen sich durch schnelle Zubereitung und schnellen Verzehr aus. Ohne Besteck und Teller wandert die Speise von der Hand in den Mund. Dazu ist die klassische Bratwurst besonders geeignet: vom Grill auf den Pappeller, ein Klacks Senf, dazu ein Toastdreieck – fertig. Die Currywurst, Bratwurst-Stückchen, die in viel Ketchup mit Currypulver schwimmen, ist in Deutschland sehr beliebt. Berühmt sind auch die internationalen Vertreter, wie der Hotdog und der Hamburger aus Amerika, der Döner Kebab der türkischen Imbisse oder die italienische Pizza. Fast Food ist weltweit erfolgreich, trotzdem häuft sich die Kritik. Der Umweltschutz läuft gegen die gigantischen Kartoffelfelder für die Tonnen von Pommes frites ebenso Sturm wie gegen die Massen von Fleischvieh. Für ihre Weiden wird kostbarer Regenwald geopfert. Zu schnelles Essen schadet außerdem der Gesundheit. Zum einen braucht der Körper ca. 20 Minuten, bis er überhaupt merkt, dass er satt ist. Zum anderen enthalten viele angebotene Speisen zu viel Fett und Salz, dafür zu wenig Vitamine, Ballast- und Mineralstoffe. Trotzdem wäre es falsch, jede Art von schnell zubereitetem Essen abzulehnen. Der neueste Trend sind leichtere Snacks wie Sushi, das Edel-Fast-Food aus Japan. Es besteht aus geformten Häppchen aus Reis, rohem Fisch, ergänzt mit Gurken oder Avocados. Auch leckere, mit frischen Zutaten kombinierte italienische Panini oder lecker gefüllte Teigtaschen, die Wraps, sind leicht und gesund. Und genau genommen zählen ja auch gesunde Zwischendurch-Snacks wie ein Obstsalat ebenfalls zum Fast Food.

I. Verbinde

- | | |
|--|---|
| 1. ___ In jüngster Zeit werden mehr ... | a ... eine sehr lange Tradition. |
| 2. ___ Zu viel Fast Food kann ... | b ... Ausbildung und Arbeit die Essenszeiten. |
| 3. ___ Fast Food ist ... | c ... gesunde und leichte Imbisse angeboten. |
| 4. ___ Fast-Food-Gerichte haben ... | d ... international. |
| 5. ___ Seit einiger Zeit bestimmen oft ... | e ... die Natur und den Organismus belasten. |

II. Markiere die Sätze als richtig oder falsch!

1. Fast-Food gibt es überall, wo man schnell und billig essen möchte. R/F
2. Frühstück, Mittagessen und Abendbrot sind für viele Menschen immer noch wichtig. R/F
3. Alle Fast-Food Gerichte verursachen viele Krankheiten. R/F
4. Sushi, italienische Panini, Wraps und Obstsalat werden immer populärer. R/F

Text 2 (Niveau B2): Jugend-Fußball-Akademie

In kurzer Zeit entwickeln sich Kinder und Jugendliche sehr schnell. In dieser Zeit sind auch der Drang und das Bedürfnis nach Bewegung besonders groß. Das Sportministerium unterstützt mit einem vielfältigen Angebot den Breiten- und Freizeitsport gerade auch für Junge. So kann jeder etwas für sich finden, was ihm gefällt und Spaß macht. Sport trägt zu besserer Beweglichkeit und Ausdauer bei. Er fördert ebenfalls die Gesundheit von Geist und Psyche. Darüber hinaus lernen die Jugendlichen auch soziales Verhalten, Respekt vor Leistung und die Integration von Schwächeren. Es wird besonderer Wert auf Fairness gelegt. Die Jugend-Fußballakademie ist davon überzeugt, dass durch Sport lebenswichtige Werte wie Respekt, Teamgeist, Konfliktfähigkeit und Kreativität entwickelt werden. Hilfsbereitschaft, Disziplin, Fairness, Zielstrebigkeit und Enthusiasmus sind Fähigkeiten, die auch in der privaten, schulischen und beruflichen Karriere von großer Bedeutung sind. Sport hat neben der positiven Wirkung auf die physische und psychische Gesundheit auch eine wichtige Bedeutung für das Lernverhalten der Kinder. Wissenschaftler haben bewiesen: Kinder, die viel Sport machen und sich viel bewegen, trainieren gleichzeitig ihr Gehirn und werden dadurch klüger. Die Jugend-Fußball-Akademie ist neben der Talentförderung ein Integrationsprojekt, das zusätzliche Bildung und das Erlangen sozialer Kompetenzen garantiert.

1. Jugendliche haben das Bedürfnis...
 - a) sich zu entwickeln und zu bewegen
 - b) Sport zu treiben.
 - c) aufregende Dinge zu tun.
2. Die Jugend-Fußballakademie ist der Meinung, dass
 - a) man durch Sport besserer Mensch wird.
 - b) Moralische Aspekte nicht so wichtig sind.
 - c) Körperliche Entwicklung am wichtigsten ist.
3. Sport wirkt sich ...
 - a) nur auf den Körper aus.
 - b) Auf physische und psychische Gesundheit aus.
 - c) nur auf die Psyche aus.
4. In diesem Text geht es um ...
 - a) die Talentförderung ausserhalb der Schule.
 - b) den positiven Einfluss von Sport und Schule.

- c) die Entwicklung von beruflicher Karriere.
5. Durch den Sport trainieren Jugendliche...
 - a) Kondition, Ausdauer und Kraft.
 - b) ihren Körper.
 - c) soziale Kompetenzen.
 6. Die Aufgabe der Jugend-Fußballakademie ist,
 - a) junge Talente zu unterdrücken.
 - b) die Jugendlichen nur sportlich auszubilden.
 - c) die jüngste Bevölkerungsschicht zu fördern.

Treći dio **Gramatika**

B1 - Niži nivo

1. Kennst du die Frau, mit _____ Peter telefoniert hat?
 - a) die
 - b) das
 - c) der
 - d) den
2. Sie _____ doch ein wenig mehr Rücksichtig nehmen.
 - a) durften
 - b) wollten
 - c) mochten
 - d) konnten
3. Wenn ich gute Noten hätte, _____.
 - a) würde ich an der Uni in Wien studieren.
 - b) wurde ich an der Uni in Wien studieren.
 - c) studieren würde ich an der Uni in Wien.
 - d) würde studieren ich an der Uni in Wien.
4. _____ wartest du? – Ich warte ____ den Bus.
 - a) Woran....an
 - b) Worauf... auf
 - c) Wofür...für
 - d) Wozu...zu
5. Viele Leute können entweder zu Hause arbeiten _____ in der Firma.
 - a) aber
 - b) noch
 - c) als auch

- d) oder
6. Wir packen alle Sachen und fahren _____ Meer.
a) ins
b) aufs
c) ans
d) am
7. Das Wasser, das kocht ist _____ Wasser.
a) kochendem
b) kochenden
c) kochende
d) kochendes
8. Ich brauche Kleingeld, _____.
a) weil ich eine Fahrkarte kaufen muss.
b) weil ich eine Fahrkarte muss kaufen.
c) weil muss kaufen ich eine Fahrkarte.
d) weil kaufe müssen ich eine Fahrkarte.

B2.1 - Srednji nivo

1. Lara hat nach den alten Fotos gesucht und sie _____ gefunden.
a) nichts
b) nirgendwo
c) niemals
d) keine
2. Die Anreise war genauso kompliziert, _____ ich gedacht habe.
a) als
b) so
c) wie
d) als ob
3. Max tut so, _____ er alles wüsste.
a) dass
b) als
c) als ob
d) weil
4. Julia macht viel Sport, _____ fit _____ bleiben.
a) anstatt...zu
b) ohne...zu
c) statt...zu

- d) um...zu
5. _____ Rot steht, _____ wird diese Jacke gefallen.
a) wer...der
b) wem...dem
c) wen...den
d) wem...der
6. _____ von Straßenbildern ist beim Autofahren sehr wichtig.
a) Die Wahl
b) Die Bewegung
c) Das Erkennen
d) Der Glaube
7. Wer in Länder _____ der EU reist, braucht einen Reisepass.
a) außerhalb
b) während
c) wegen
d) trotz
8. Der frisch _____ Kuchen duftet herrlich.
a) backene
b) backende
c) gebackene
d) gebackte
9. Eine Aufgabe, die nicht zu lösen ist, ist eine _____ Aufgabe.
a) unlösbare
b) unlöserliche
c) lösende
d) löserliche
10. Gibt es hier _____ ein Restaurant? - Ja, dort hinten.
a) irgendwie
b) irgendwen
c) irgendwo
d) irgendwas
11. Das neue Handy _____ von den Kunden gut angenommen _____.
a) ist...werden
b) ist...worden
c) ist...wurde
d) ist...wird

12. _____ möchte ich studieren, _____ finde ich auch einen Handwerksberuf interessant.
- a) Einerseits...andererseits
 - b) Zwar...aber
 - c) Nicht nur...sondern auch
 - d) Weder...noch

B2.2 - viši nivo

1. Je entspannter wir miteinander telefonieren, _____ .
- a) umso besser fühlen wir uns.
 - b) umso fühlen wir uns besser.
 - c) umso besser wir uns fühlen.
 - d) fühlen wir uns umso besser.
2. Das ist ein _____ Parfüm.
- a) gutes riechende
 - b) gut riechendes
 - c) guten riechendes
 - d) gut riechende
3. _____ erhalten Sie weitere Informationen.
- a) Beim Interesse
 - b) Bei Interessen
 - c) Bei Interesse
 - d) Beim Interessen
4. Annas Erfolg ist Ihrem Freund so wichtig, _____ .
- a) sodass er auch die Trennung verkraftet.
 - b) als er auch die Trennung verkraftet.
 - c) obwohl er auch die Trennung verkraftet.
 - d) dass er die Trennung verkraftet.

Vokabular (B1 – niži nivo)

I. Welches Wort passt? Kreuze a, b, c oder d ein! Für jede Antwort bekommst du 1 Punkt.

Liebe Kolleginnen und Kollegen!

Vom 1. April bis zum 30. Oktober findet auch diese Jahr wieder unsere beliebte Aktion „Mit dem Rad zur Arbeit“ statt. Wie jedes Jahr möchten wir euch gerne (1) _____ einladen, etwas für eure Gesundheit zu tun. Wie ihr wisst, steigert schon eine halbe Stunde tägliches Fahrradfahren die Fitness. Damit wird auch das Krankheitsrisiko reduziert. Darum heißt es: Aufs Rad steigen und mitmachen! (2) _____ ihr den Arbeitsweg mit Bewegung verbindet, nützt das nicht nur eurer Gesundheit. Ihr helft damit auch, den Verkehr und die Luftverschmutzung in unserem Stadtgebiet zu verringern. Als angenehme Nebenerscheinung hilft das Radfahren auch noch (3) _____ Sparen. Dieses Jahr gibt es zusätzlich noch die Möglichkeit, (4) _____ zu gewinnen. Wir stellen Preise im Gesamtwert von 2500 Euro zur Verfügung. Was ihr dafür tun sollt? Ganz einfach: Teams zu dritt bilden, gefahrene Kilometer in einen Pass eintragen und bis (5) _____ 5. November im Sekretariat abgeben. Die drei Teams, die (6) _____ Arbeit und Wohnung die meisten Kilometer zurückgelegt haben, bekommen am Ende einen Preis. Wer noch kein Team hat, kann (7) _____ bei Frau Maier (Durchwahl 1245) melden. Wir bringen euch gerne zusammen! Ihr dürft uns auch Fotos und Berichte von eurem Team schicken; diese veröffentlichen wir dann in der Betriebszeitung. Natürlich könnt ihr auch dieses Jahr wieder euer Rad kostenlos von unserem technischen Dienst (8) _____ lassen. Eure Sicherheit liegt uns ganz besonders (9) _____ Herzen! Wir hoffen (10) _____ eure Teilnahme und wünschen euch jetzt schon alles Gute und viel Vergnügen beim Radfahren!

1. a) dafür b) daran c) dazu d) damit
2. a) Als b) Ob c) Wenn d) Wann
3. a) an das b) beim c) zur d) auf das
4. a) einige b) etwas c) keine d) anderes
5. a) alsbald b) beizeiten c) spätestens d) seit
6. a) entlang b) von c) zwischen d) bis
7. a) euch b) ihn c) sich d) ihm
8. a) übergeben b) übernehmen c) überprüfen d) überzeugen
9. a) am b) beim c) zum d) auf
10. a) an b) auf c) mit d) für

II. Bilde aus den vorgegebenen Wörtern andere Wortarten und setze sie in der richtigen Form ein! Für jede Antwort bekommst du 2 Punkte.

Jede(1) hat ihre Märchen. Viele sind in den letzten Jahrhunderten(2) und aufgeschrieben worden, viele werden immernoch(3) überliefert. Andere Märchen werden von Autoren frei(4), von vielen Menschen gelesen und weiter erzählt. Manchmal

sprechen
Sammlung
Mund
Erfindung
Wissen

.....5) man eigentlich garnicht mehr, woher ein Märchen stammt. Manche kommen auch aus anderen Ländern, denn viele der Märchen werden in andere Sprachen6) Übersetzung

III. Kreuze an! ! Für jede Antwort bekommst du 1 Punkt.

*Was ist **nicht** richtig?*

1. das Formular
 - a) ausfüllen
 - b) unterschreiben
 - c) hören
 - d) bringen

2. Geld
 - a) ausgeben
 - b) brauchen
 - c) nehmen
 - d) kochen

Was ist richtig?

3. Ich sollte diese Tabletten vor den Mahlzeiten.....
 - a) einnehmen
 - b) aufnehmen
 - c) unternehmen
 - d) annehmen

4. sich um eine Stelle
 - a) verteilen
 - b) verdienen
 - c) bewerben
 - d) bekommen

8. Priprema za ispit

8.1. Savjeti nastavnicima

Nastavnicima se preporučuje da detaljno prouče ispitni katalog s popisom oblasti i tematskih sadržaja za ispitivanje i da pomognu učenicima da se na vrijeme pripreme za polaganje maturalnih testova iz njemačkog jezika.

8.2. Savjeti učenicima

Literatura za pripremu ispita iz njemačkog jezika su svi udžbenici koji su bili propisani i odobreni od Ministarstva obrazovanja i nauke TK tokom proteklog četverogodišnjeg obrazovanja.

Popis odobrenih udžbenika može se naći na www.ematura.pztz.ba .

Na ispitu je dopušteno koristiti samo pribor za pisanje.

Uspjeh na ispitu zahtjeva i prethodno proučavanje načina ispitivanja.

Učenicima se stoga savjetuje: proučavanje tematskih cjelina i jezičkih sadržaja te rješavanje primjera ispita.

Učenici trebaju pažljivo pročitati uputstvo i tekst svakog zadatka. Na listu na kojem su dati zadaci mogu se pisati i zaokruživati odgovori. Tek nakon što se bude u potpunosti sigurno u označene tačne odgovore, onda ih treba pažljivo označiti na ocjenjivačkom listu (poseban list na kojem se prenose odgovori cijelog ispita)

Svim učenicima želimo da usvoje potrebna znanja i da uspješno polože eksternu maturu.